

Dosarul nr. 2ra-383/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. D. Tricolici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, A. Panov, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

4 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ion Ciobanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 31 ianuarie 2019, Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza deciziei din 6 iunie 2013 a Curții de Apel Bender, a fost ridicat documentul executoriu, prin care Primăria or. Căușeni a fost obligată de a-i restitui garajul ridicat prin dispoziția primarului or. Căușeni nr. 02/8-7-537 din 13 octombrie 2009 cu privire la evacuarea unui garaj metalic.

Documentul executoriu l-a prezentat spre executare Biroului executorului judecătoresc Ludmila Șapa.

Astfel, prin încheierea din 10 decembrie 2013, a fost intentată procedura de executare în baza documentului executoriu menționat, însă deja mai mult de 5 ani

documentul executoriu nu a fost executat, deși dispozițiile acestuia nu depinde de careva circumstanțe care ar putea determina tergiversarea executării.

A considerat că termenul excesiv de mare în care nu s-a executat încă documentul executoriu se datorează doar comportamentului pasiv al executorului judecătoresc și inacțiunilor acestuia.

Având în vedere prevederile art. 2 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a evidențiat că, în legătură cu neexecutare nejustificată în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a fost prejudiciat material și moral.

Așadar, dreptul său, deși a fost constatat prin hotărâre judecătorească ca încălcat și urmează a fi restabilit, până la ziua de azi, de către debitor, care este o autoritate publică, este ignorat.

A menționat că executorul judecătoresc, menirea căruia este de a realiza executarea hotărârii judecătorești, la fel, ignoră obligațiunile sale.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 2 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a deciziei din 6 iunie 2013 a Curții de Apel Bender, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM, în beneficiul lui a sumei de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea protocolară din 10 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu executorul judecătoresc Ludmila Șapa.

Prin hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatată încălcarea dreptului lui Ion Ciobanu la executare în termen rezonabil a deciziei din 6 iunie 2013 a Curții de Apel Bender.

A fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Ion Ciobanu suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru neexecutarea în termen rezonabil a deciziei din 6 iunie 2013 a Curții de Apel Bender.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Ion Ciobanu și Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au stabilit că încălcarea termenului de executare a deciziei din 6 iunie 2013 a Curții de Apel Bender, care constituie aproximativ 6 ani, nu poate fi imputată lui Ion Ciobanu.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat că prejudiciul moral în mărime de 200 000 de lei, solicitat de Ion Ciobanu, este exagerat, având în vedere circumstanțele cauzei, astfel, suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu

moral este suficientă pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin neexecutarea hotărârii.

La 3 ianuarie 2020, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului moral.

Instanța de apel la emiterea deciziei din 22 octombrie 2019 a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a dat dovadă de o examinare superficială a probelor anexate la materialele cauzei, or din materialele dosarului se constată că statul a întreprins măsurile care puteau fi în mod rațional întreprinse pentru a executa hotărârea judecătorească.

Instanța de apel nejustificat a dispus încasarea din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în condițiile în care hotărârea judecătorească, a cărei neexecutare se invocă, este imposibil de executat, deoarece obiectul documentului executoriu lipsește.

A evidențiat că executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile intimatului și a întreprins toate măsurile care puteau fi în mod rațional întreprinse pentru executarea documentului executoriu vizat, or în aceste situații nici nu îi poate fi imputată tergiversarea executării. Totodată, chiar și în continuare se întreprind toate măsurile necesare privind executarea integrală a hotărârii judecătorești invocate a fi neexecutată.

Astfel, unul din factorii care a afectat și afectează procedura de executare a hotărârii judecătorești, ține în mod direct și de comportamentul părților, în persoana debitorului.

La 24 ianuarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru a declarat recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor înaintate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel în partea respingerii cerințelor lui, considerând-o neîntemeiată în această parte, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea, nu a cercetat circumstanțele și probele administrate la dosar, s-a referit doar la constatările invocate în motivarea hotărârii primei instanțe, fără a se expune explicit asupra respingerii argumentelor apelului.

Așadar, a remarcat că prima instanță și instanța de apel au interpretat eronat, precum și nu au aplicat, în situația când urmau a fi aplicate, prevederile art. 1422, 1423 Cod civil, art. 117, 118, 122, 123, 192, 373 alin. (5) CPC.

Având în vedere prevederile art. 14 alin. (1), 1422 alin. (1) și 1423 Cod civil, a considerat că în speță instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au apreciat și constatat încălcarea dreptului lui la executare în termen rezonabil a deciziei din 6 iunie 2013 a Curții de Apel Bender, însă nu au dispus un remediu capabil să-i aducă satisfacție pentru încălcarea drepturilor sale.

La 28 ianuarie 2020, în adresa Ministerului Justiției al RM, executorului judecătoresc Ludmila Șapa, Ion Ciobanu și avocatului Olesea Negru au fost expediate copia cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției al RM și a cererii de recurs depusă de Ion Ciobanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 145), fiind recepționată de către executorul judecătoresc Ludmila Șapa la data de 30 ianuarie 2020, de către Ministerul Justiției al RM, Ion Cioban și avocatul Olesea Negru la data de 3 februarie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 146-149).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursurilor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 21 noiembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 130), fiind recepționată de recurentul Ministerul Justiției al RM la 2 decembrie 2019, ceea ce se atestă prin ștampila aplicată pe scrisoarea de însoțire a deciziei contestate, anexată la cererea de recurs (f. d. 139), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentul Ion Ciobanu la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri la 3 ianuarie 2020 și respectiv, la 24 ianuarie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al RM și Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesia Negru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile

declarate de Ministerul Justiției al RM și Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru urmează a fi considerate ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ion Ciobanu, reprezentat de avocatul Olesea Negru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu